

გაზეთის ფასი

გაზეთის ფასი: ერთი წლით — ექვსი მან., ნახევარი წლით — სამი მან., სამი თვით — ერთი მან. და ხუთმეტო შაური, ერთი თვით — სამი აბაზი.

წერილები ამ ადრესით უნდა გამოგზავნონ: Вь Тифлисе, вь редакцію газеты „ДРОБНА“.

ხელის-მოწერა

თფილისში: ზაზუნის „დროება“ კანტორაში. მთაწმინაში: ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში.

ზაზეთი შემდეგი ადრესით უნდა დაიბარონ: Вь Тифлисе, вь контору газеты „ДРОБНА“.

რედაქცია: ძველი ინსტიტუტის ქუჩაზედ, სოლომონ შირიძის სახლებში.

მანტორა: ივ სოფის ბიბლიოთეკაში, სასაბლის მეიდანზე, შამურდის სახლებში.

შინაარსი:

„დროების“ განცხადება — საქართველო: განათლებული (?) ახალგაზრდა — სამუქაფოს დამატება — „დროების“ კორექცია — დენცია: ღარი ხეიდან — შირილიდან — მვეკლის საჭირო განმარტებისაგან — უცხო ქვეყნები: საფრანგეთი — თფილისის აზნაურობის საადგილ-მამულო ბანკის წეს-დება განცხადება.

„დროება“

ხელის-მოწერა მიიღება: თფილისს — „დროების“ კანტორაში, ივანოვის ბიბლიოტეკაში. მთაწმინაში — ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოტეკაში.

ზარევე მცხოვრებთ შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ მოთხოვნები:

Вь Тифлисе, вь контору газеты „ДРОБНА“.

„დროება“ ღირს გაზეთით: ერთი წლით — ექვს მანეთად, ნახევარი წლით სამ მანეთად.

ვისაც წკვეთადელი, ან ზარზანდელი გაზეთის ფასი აქამდის არ გამოუტანია, მთხოვთ გამოგზავნონ კამაქციის კანტორაში.

სამართველო

განათლებული (?) ახალ-გაზრდა.

ხე, რომელმან არ გამოიღოს ნაყოფი კეთილი, მოეჭრას და ცეცხლს ზეჯა დაედვას.

მართი რამ არ გვექმის აქამდის: რისთვისა სწევს ჩვენი სამშობლო ამ სიდიდე ხარჯს თავის შეილებს გამოაზრდელათ? რომელი ზნეობითი, ან ნივთიერი მოსაზრებით ხელთმძღვანელობს საზოგადოება, რომ უკანასკნელ თავის ღონისძიებათაგან ახალგაზრდობის განათლებას (?) ანდომებს?!.. საინტერესოა — რასთვისა სდებს ხალხი ამდენს ღვაწლს ახალგაზრდობისათვის? მისი ეხლანდელი მზრუნველობის თვისს, თუ მომავლის იმედით? ავისნათ ეს.

ჩვენ არ ვეჭვობთ, რომ ეხლანდელმა ჩვენმა განათლებულმა (?) ახალგაზრდობამ ვისმეს თვალი აუბას. ხალხმა კართა გიგო, რაც ყოფილა ის განათლებული (?) ახალგაზრდა, რომელზედაც ქვეყანა სასოებდა! შარდა კარგა ხანია ჩამოეშვა და ეხლა ველარების ვერ გაბრძოლებთ მარტოსიტყვებით: „განათლებული!“ „სწავლული!“

ჩვენ თამამად გამოვიწვევთ, გვიპასუხოთ ამ ხალხის ცრემლითა და სისხლით გამოზრდილ ახალგაზრდობამ: რა გააკეთებთ ამან აქამდის? რას აღიარებდა უწინ და რა კვალს ადგას დღეს?!.. ამაზედ პასუხის მოცემა ცოტა

დელიკატური საქმეა, მაგრამ თუ სინდისა და ჭკუას სამუდამოთარ მოუძულებია ისინი, თუ ყველაფერი, რასაც ეს ახალგაზრდა ამბობდა სიკრუეე და საზარელი შარლატანობა არ იყო — შესაძლებელია კიდევ გულწრფელი აღსარება. შეკვირვების და გასწორების იმედი იმათზედ, ვინც ცხოვრების ტელაში შეტეა, ვინც დასიმო თავისი უძვირფასესი რწმუნებანი და ღტოლივლებანი, უნდა გავტყუდოთ, ჩვენ არა გვაქვს. საქმარ იქნება ისიც, თუ ამ საპატიო ხალხმა სიმართლის ცნობა შესძლო, და თუ იმდენი ზნეობითი სიმზნე გამოიჩინა, რომ გატყუდეს და სთქვას: „დი-ღ, მე ვერ ავასრულე მამულის შეილის დანიშნულება!“

ამის შემდეგ ვიკითხავთ ჩვენ: დააკლდებოდა ვითოჯრამე საქართველოს, რომ მოულოდნელი სასწაულით ერთ დღეს მთლად გამქრალიყო ეს ჩვენი განათლებული (?) ახალგაზრდა? — ჩვენ დარწმუნებით შეგვიძლია ესთქვათ, რომ ეს საოცარი შემთხვევა სრულიად უმნიშვნელო მოვლენათ მისაღები იქნებოდა ჩვენი სამშობლოსათვის.

შევედრება არ არის, რომ ქვეყნის უკეთეს შეილებზედ, ე. ი. ვისზედაც მომეტებული იმედი და სასოება უნდა გექონოდა, ამას ვამბობდეთ!

მაგრამ სხვა ნაირი საწყაულის ღირსი რომ არ არიან ეს საპატიოები, რა ჰქვანათ!..

დღემდის ქართველ ახალგაზრდას ჩინოვნიკობის ასპარეზზედ თუ გამოუჩინია თავი, თორემ სხვაგან ჩვენ იმას არ ვხედავთ! აქ კი, სიმართლე უნდა ესთქვათ, მრავალნი ამ საპატიოთაგანნი ძალიან გამოცდილებას და გამჭირახობას იჩენენ საკუთარი სარგებლობისათვის.

ჩვენ ვეჭვობთ, რომ ჩვენებურ ჩინოვნიკს ისევე რუსის ჩინოვნიკი სჯობია. ამისთვის? რუსს ყოველთვის მომეტებულად თავისუფლად და თამამად შეუძლია მოქმედება ვიდრე ჩვენსას. მას არაფერს შესწამებს — არც ჩვენი კაცის მიდგომა, არც ქომაგობა. მხოლოდ გვიბრძანეთ ერთი: ვისთვის ან რისთვის არის საჭირო ქართველი ახალგაზრდა მის ეხლანდელ ბანაკში?! — პასუხი მოკლეა: მხოლოდ თავისთვის და მოწათსავითათვის.

მაშა სადამე, ამხრით ქართველი განათლებული (?) ახალგაზრდა ყოველად უნუგეშო სურათს წარმოუდგენს თავის სამშობლოს! რა საგულისხმოა, რომ ხალხმა მზავის „დამსახურებისათვის“ იხადოს ყოველ წლებით ნახევარ მილიონამდი! (ეს რიცხვი დაახლოებით ხარჯია, რომელსაც ჩვენი ხალხი სწევს განათლებისათვის. მართებლობისგან დანიშნული გასაფალი ამ საგნისთვის კიდევ სხვა.) რასაკვირველია, არა ამ ჩინოვნიკურ თვისებებისათვის ზღის და უმართავს ხელს ახალგაზრდას საზოგადოება. არა! მქვეყანა მოელის თავის შეილებსაგან, რომ ის თუ დღეს არა, მომავალში მაინც მოუშვადებს მის ბედნიერს, და ნათელს ცხოვრებას, ე. ი. ასწავებს ჩვენს ხალხს, თუ რა არის საჭირო, რომ იმისმა ეკონომიურმა და ზნეობითმა მდგომარეობამ იმ ხარისხამდე მიიღწიოს, რომელზედაც ვა-

ნათლებულ ქვეყნებს ვხედავთ. ხალხი ვეჭვობს, როგორც კარგი მეოჯახე, თუ წელს და მერმის არ მოიტანა ჩემმა დარგულმა ზემ ნაყოფი, შემდეგ ხომ კი უთუოდ გამოისხანს ზევიანად და მით აღმიდგენს პირველი წლების ზარალსაო. სწორედ ამ გეგარი გრძობა უნდა ჰქონდეს ჩვენს სამშობლოს, როდესაც ის შეთხვევებულ ჯიბეს აგრე დიდ-ძალს ხარჯს ადებს და როდესაც ის არ შურავს თავის შეილების განათლებისათვის არა ვითარს ღონეს. მაგრამ შეილები კი ჯერ-ჯერობით გამოსადეგი არ არიან მისთვის.

მაგრამ კარგი ოჯახის კაცსაც მოსწყინდება, თუ მისმა დამყნილმან დიდხანს აცდევინა და ნაყოფი არ დაანახა თავის ღვაწლისა. ასეა ქვეყანაც. შესაძლებელია, როდესაც უნუგეშო მავალითები ხშირათ განმეორდება, როდესაც ახალი თაობა ზელი-ზედ უსარგებლო და პირადი კმაყოფილების მიმდევნელი გამოვა, ხალხმა მოუსპოს იმას თავისი შეწყენა!

ძალიან საჭიროა ქვეყნისათვის, ორასი თუმანი ჯამაგირი ექნება მის შეილებს, თუ სულ არაფერი, როდესაც ეს ორივე მდგომარეობა თანაწორად შევლის ხალხს!..

აქამდის ჩვენ ერთობ სამწუხარო სურათს ვხედავთ ჩვენი განათლებული (?) ახალგაზრდობისა და აწ რა იქნება, ეს უფალმან უწყის!

მართი კი შეგვიძლია ვახაროთ, ვისაც ჩვენი სამშობლოს ბედზედ გული შესთქვია: ეხლანდელი ახალგაზრდობის მომეტებული ნაწილი რომელიც უმადლეს სასწავლებელშია დღეს სულ სხვა გზას აპირებს და დღეს ვიდრე მათი წინამოადგილენი. მენი სამუდამოთ ჰგმობენ იმ შრომას და მოქმედებას, რომელიც ხალხის სასარგებლო არ იქნება, რომელიც არ აღამაღლებს ქვეყნის ნივთიერ და ხნეობითს მდგომარეობას... ჩვენ აღტაცებით მოულოცავთ ახალგაზრდას, ამ მისი კეთილშობილურს გარდაწყვეტილებას

დაე გაუმზადონ ხალხს ნათელი და მხიარული მომავალი ამათ მაინც!.. მველო.

სამუშაოს დამატება

(წარულ ნომერში, დაბეჭდილს სამუქაფოს ეს ტექსტი დაკლდა. ამის გარდა უფ. სტალინისა და ნ. — თქლს შუა გამოშვებული სათური: დ. საზოგადო მოქმედება.)

გარდახვეწილს

გარდახვეწილმან . . . . . სადღა იხილოს ცა მშობლიური!

გ — ს

მინც მოუწრაფა საწყალს სიკვდილი, იმას კი გრძობით არ ვინ აკურთხებს; მას შეჩვენებს მისივე შეილი და მის საფლავსა გარდაფურთხებს!

ი — ს

მაი ჯუბანი რთა სჯობს დიაცა ქსლისა მძებველსა? სჯობს სახელისა მოხვევა ვრეელსა მოსახვეველსა!

ი — ს
თვალი დაუდგეს ხუროსა, დ.ჯდეს და არახუნოსა!

დ — ს
დავებრდი და მოუძღურდი, წვერი შემეჭნა კალარა! ახნაურებას მოვსძულდი, ბატონს უნდგვარადობა,

„დროების“ კორექსიონდენცია
ს. ლარხვევი, 12 ივლისს, 1874 წ.

მადლობა ღმერთს, როგორც იყო, მოვესწარით ხარაგაულში შკოლის გახსნის გადწყვეტას! ბუშინდელს რიცხვს აქ იყო მესამე ყრილობა. ამ ყრილობას შეადგენდა ორი საზოგადოების, ხარაგაულისა და ლევენის, გლეხები, რადგან ამ ორი საზოგადოებისაგან იყო საშკოლო სახლი აშენებული. ამ ყრილობაში, როგორც სჩანდა მოწერილობიდან, უნდა დასწრებოდნენ: უფლის ნაჩაღნიკი და მომრიგებელი შუამდგომელი. პირველი, რომელიმე მიზეზით, არ დასწრებია, უკანასკნელი კი დაესწრო და მისცა ხალხს რიგინი შეგონება, წარმოუდგინა რამათ მრავალი მავალითი განათლების სარგებლობისა. მასთანვე წაუკითხა მათ ნაჩაღნიკისაგან მოწერილი წიგნი, რომელშიაც ეწერა: „შორაზნის შეზღის ოცდა შეიდ საზოგადოებაში არის შედგენილი სოფლის განაჩენი შკოლის გახსნის თაობაზე და ყველგან მომავალი წლის იანერიდგან გაიხსნება შკოლებით.“ შუამდგომელთან ხალხის შეგონებაში სხვა პირებმაც მიიღეს მონაწილეობა. ხალხი თუმცაღა უარს განაცხადებდა, როგორც პირველს და მეორე ყრილობაში, მაგრამ ბოლოს დათანხმდნენ და განჩინება შეადგინეს მასწავლებლის დაქირავებაზედ, კომპლზე ოცდა ათი კაპეიკის ვაწერიით. მს როდენობა შეადგენს სულ მთელი ორი საზოგადოებიდან ორას სამოცდა თერთმეტ მანეთს. ამ ფულიდან ორას ოცდა ათი მანეთი დაუნიშნეს მასწავლებელს, ხოლო დანარჩენი ორმოცდა ათი მანეთი შკოლის მებელის გასწყობათ და ობლების შესაწყენელად დანიშნეს. საშკოლო სახლები, როგორც გავგონილიც ვაქვით, შორაზნის უფსდში ამ ორი სამი წლის განმავლობაში ბევრგან იყო გამართული, მაგრამ მოსწყელებებს იშვიათად სადმე ნახვედით. მიზეზი ბაღშების შკოლაში შეუწყენლობისა ის იყო რომ მამებს თითოეულ ყმაწვილზედ სამ-სამი მანეთი უნდა შეეტანათ მასწავლებლის სასარგებლოდ, რომელიც ყველას სამძიმოთ ურჩებოდა. ახლა კი იმედია, რომ მომავალი წლიდან მიუცილებლად გაიხსნება შკოლები როგორც ჩვენ ხარაგაულში, ვგრეთვე სხვაგანაც. მს ამბავი ვგონებ საინტერესო გასაგონი უნდა იყეს ყველა სახალხო განათლების მოსურნე პირთათვის რომელნიც, გავთებში ღალადების-გარდა, საქმითაც აღმოუჩენენ შკოლებს შემწყეობას.

დ. შვირილა, 1 ივლისი 1874 წ.

ხომ იცით, მკითხველო, როგორი საშუალებებით იჭერენ და ხოცენ აფრიკელები სპილოებს? თუ არ გაგიგონიათ, მე მოგიყვები. პირველად, ვინც მისი მადეარია, შენიშნავს იმ ადგილებს, რომელზედაც სპილოები დაიბრუნებენ, ბოლოს ერთ დღეს იმ გასაღებზე ამოიღებენ დიდ ორშოს და ზევიდამ ფოთლებიან ტრატებს დალაგებენ. მამოივლის თუ არა სპილო, იმას არ ჰგონია, რასაკვირველია, იქ თხრილი, და შიგ გააყენებს რეხვას! ზევიდამ ხეებს დააყრიან და ბოლოს მიწას. შემდეგ როდესაც ხორცი დაღებება და ძელები ცალკე დარჩება, მაშინ ამოთხრიან, ამოიღებენ ძელებს და ძვირფასად ჰყიდიან.

როდესაც ძველ მუთისის თუჯის ხილზე გადივარ, სულ ამას ფიქრობ, ნეტავი მუთისელები სადღამ მოვილიან ღამით სპილოებს, რომ აქეთ-იქით ხილის თავებში ათიოდე ფიტრები აუღიათ? ნეტავი ვის დასახარად არის ეს უბედური ჩასაყარანი ამ ხილის თავებზე მოწყობილი? თუ სპილოებისთვის არის, ჩვენში ისინი არ არიან. ხალხისთვის თუ არის მოწყობილი, და მათ დასასჯელად, რომელნიც ქვეით ხილზე არ გაივლიან და ორ კაპიკს არ გადაიხდიან, ორი კაპიკისათვის კაცი როგორ გაიმეტოს კაცმა დასალუბავად? მე, მადლობა ღმერთს, იმდენ ღვინოს არ დავლეც, რომ ჰკუთ დამეკარგოს და გადავიარდე, მაგრამ რამდენი მსმელია მუთისში, რომ ხანდისხან არც კი იცის, რომელ ხილზე მიდის. ის იქნება ფიქრობს, რომ ახალ ხილზე მივიდევარ და ამ დროს ყირამალა ვარდება რიონში! ამას წინეთ ერთი პატარა შაგირდი დაიკარგა მუთისშია, როგორც ამბობენ, და ვინ იცის, რომ საწყალი ამ ხილზე არ გადავიარა? იმ დროსაც ვილა, ვილაკამ ეს ხილი სასაშიშრად გზადა, განა არ შევიძლო, რომ ერთი რვა ფიტარი ერთი ერთმანეთზე შეედვა და ღობესავით გაეკეთებია აქეთ იქით? ვინ იქნებოდა ისეთი გიგო, რომ ორი კაპიკის გულისათვის ამ ფიტრებს დაუწყებდა წგრევას? სხვა ქალაქებში, სადაც ამისთანა თხრილები და ორშოები, ყურადღება აქვს მიქცეული და შლიან და აქ, ჩვენ მუთისში, იმისთანა საუბედურო ადგილებს ხილის თავებზე აკეთებენ, სადაც ხალხი ნიდაგ მიდის. მოდის დღე და ღამე!

მუთისის ბულგარშია კი არის ამისთანა კისერ მასატეხი თხრილები მოწყობილი, მაგრამ, დაუმაღლეს ღმერთმა მას, ვინაც მესერის ღობე გააკეთებინა ამ ბულგარში. მით არშინიან გზაზე იქით აქეთ ღობე არის ისეთი გაკეთებული, რომ თავიდან ბოლოში ისე განხვალ კაცი, არსად არ გადავიარდები. მხოლოდ ეს არის ძნელი, კაცი რომ შეეყაროს ამ ორ ღობეში, გაჭირვებით შეუვლი გვერდს! ხაბარდანი მანდილოსანი თუ შეგხვდა, უკან თუ დაბრუნდები, თორემ მეტი ღონე არ არის! დიდი რაჲ დასჭირდება, რომ ამ ხილზედაც ამისთანა ღობე გააყოლონ და კაცების დასალუბავად არ იყოს მოწყობილი ჩასაყარანი? . . . . .

X.

მეველის საჭირო განმარტებისაგან.

(მუდღენი ჩვენს ძველ თაობას).

„დროების“ 429 №-ში იყო დაბეჭდილი უფ. მეველის სტატია შემდეგის სათაურით:

„საჭირო განმარტება“. როგორც ჩანს ამ სტატიისაგან უფ. მეველე მეტად შეუწუხებია მეველითაობის წიხილსა და საჩივარსა და სკილიობს, ცოტა ოდნით მანც დაუშუშა მოს მათ გული. მხოლოდ ეს ერთი ვერ გამიგია: რაში იმართლებს თავს უფ. მეველე? რა დანაშაულობა და შეცოდება-აქვს მას, ანუ მის თანამოაზრებს? მითომ ისა, რომ ძველ თაობას და მის მოქმედებას ძრახვენ? ამ ნაირი მათი საქციელი, ჩემის აზრით, სრულიად არ თხოულობს თავის გამართლებას.

მართალია, ჩვენ ვძრახავდით ხანდა-ხან ძველ თაობას, ვძრახავთ კიდევაც და მომავალშიც ვიქმნებთ მოახველი. რადგან-ც არის მიუტოლებელი საჭიროება. ჩვენ ვძრახავთ სწორეთ ძელებს, მაგრამ რომელ ძელებს, თუ იცით, ბატონებო? ჩვენს მამებსა და პაპებს მათი თანამედროვეებითურთ. ამაზე ზემოთ აღარ მივდივართ, და ესენი კი კი ღირსნი არიან ძრახვის, ლანძღვის, ვიტყვი მეტსაც, ყოვლის სიძულვილის ჩვენგან...

ჩვენი მამა პაპები და მათი დროს კაცები რითი დაიმსახურებენ ნეტავი ჩვენგანით შეწყნარებას? მამულის სიყვარულით და სამაგალითო ცხოვრებით, ანუ მზრუნველობით ხალხს განათლებად, ან სხვა ღვაწლის დადებით? თუ მამამულეთა დასმენითა და მტრებთან ვნის მიტანით? ეს ყოფილა თქვენი ღირსება! მაშ რა ნაირათ უნდა შეგიყაროთ თქვენ, ჩვენა ძელებო? თუ თქვენ იმდენსაც ვერ გამოიღებთ თქვენი სინილისი, რომ სიცოცხლე მიგანდესთ სასასირცხოდ თქვენი ყოფა-ქცევა, და თქვენი სინილისი, რაღა უნდა იყოს?! მაგრამ რა გიშავთ! თქვენ ძრვილ გამოქნელები ბრძანდებით და გგონიათ ჩვენც ისრე გგვატყუებთ, როგორათაც აქამდის ატყუებდით მრავალთა, რომელთაც თქვენს მენებელსა და მუბაღლ ინტრიგებს აჩვენებდით კეთილმზრუნველობათ მათისა. ამ შემთხვევაში კი უკაცრათ! ჩვენ ისრე უბრალონი არა ვართ, რომ თქვენმა დაძინილმა ონიებმა თვალი აგვიხვიოს. რაც უნდა ეცადოთ არ შეგვიძლიანთ დავგიმლოთ არც ერთი საბუთი თქვენის გასრვილის მოქმედებისა. ჩვენ თითო თითოდ გარდვიხილავთ არხივებს თქვენის სულმდაბლობისას, ჩაჩურობისას, უწყალოებისა, მოძმეთ მტარცველობისა; გამოვაშკარებთ მათ, აღვებჯავთ ფერადის ასოებით და კრძალვით შევიწხავთ ამ საკვირველ მოთხრობას თქვენი მეცადინეობისას. ჩვენი ეალია, გავცნოთ მომადევარ თ. ობასა და შთამომავლობას თქვენი გაჭუჭყიანებული სულის ყოველგვარი მოძრაობა, ყოველ მხრივ გარყენილი ზნობა, ტლახანი სინილისი და თქვენი საზოგადო ცხოვრების ანალოზით, გაუშენოთ მტკიცე ძირი შთამომავლობის გულში — თქვენდამი სიძულვილსა და თქვენის მოქმედებისადმი ზიზღსა.

ნუ იმშვდებთ თავის თავს იმ მოფიქრებით, რომ ჩვენ ვინმე დავგვიწყდეს. ჩვენ მეტად კეთილი გულისანი ვართ და დაუფიქრულად გახსოვან ყველანი, ვინც ჩვენის სიძულვილის ღირნი არიან...

სასასირცხოა ჭეშმარიტად თქვენი შეილობა, მისი-წულობა, ბიძა-შვილობა, შეილი-შვილობა, მაგრამ რა ჰქნას კაცმა—ზარდაქმნა და ახლად შობა თავისი შეუძლებელია;—ეგ არის ჩვენთვის უდიდესი სამწუხარო. დარწმუნებული ვარ, ჩვენი მოხუცებულები, სიამოვნებით გაადრეობდნენ მეველის

სტატიის წავითხვის შემდეგ, მაგრამ მეტად მოკლეა თქვენი მხიარულება! აბა კარგათ ჩახედეთ მეველის სტატიაში, რას ანობს ის, ვის აქებს და ვის წინ იმართლებს თავს; მეველე აქებს ძელებს, რომელნიც კეთილშობილურის მოქმედებით და ზნობითის ცხოვრებით მაგალითნი იყენენ ხალხისათვის, და არა თქვენ!

მგრძობ წინათვე, როგორი მოქმედებას ექმნება თქვენზე ამ პატარა სტატია: ვხედავ თქვენი ბრახიანი თვლების პრიალს, კბილების კრეჭას; მესმის თქვენი გესლიანი გულის ცემა და მუქარა. მაგრამ ამისი მე სრულიად არ მეშინია, გარწმუნებთ. არ მეშინია აგრეთვე არც ათას ნაირი უწმინდური და ბასრი იარაღის, რომელიც თქვენ გაყრიეთ ხელში.

თქვენ არა ხართ შებრალების ღირსნი! თქვენ ნიდაგ ძარასა და ძირ-მწარეს უნდა გასმედდესთ კაცი, იქნება ამითი თქვენს სიძულვილს ცოტა მანც მოაკლდეს ხალხის და თქვენის სახლობის სისხლით გასუქებულ ჯიგრებს. ჩვენს ხელებს თქვენ ვერ შემოახვეთ თოკებს, ჩვენს გონებას თქვენ ვერ გაჩუქებთ. რამდენათაც უფრო გაისრვებით, იმდენი უფრო გამახვილდება ჩვენი კალამი და არ გაუშვებს არც ერთ შემთხვევას დაწერილებით გაგებინოს ქართველობას,—თუ კი დაბრკოლება არ იქნა,—თუ რა ნაირის ტყუილებით მოკვაზმათ ხოლმე თქვენ ყოველს საძაგლოს თქვენს მოქმედებას.

მაგრამ კმარა ეხლა... ჩვენ კადე გვიქნება ამახედ ლაპარაკი. მხოლოდ გაგაფრთხილებთ წინათვე, რომ ტუბილსა და სასიამოვნოს ვერას მოგახსენებთ. მაშ მშვიდობით დრომდის, ნეტავი მალე გამოგემშვიდობოთ სულ საუკუნოდ, ესე იგი გავაცოლოთ ჯოჯოხეთის კარებამდის.

მ. ბაგრატი.

უსხო ქვეყნები

სასრანგეთი.

ზაზეთის „კავკასი“ დევემა გეცნობებს, რომ ნაციონალურს კრებას უარი უყვია კანონების შედგენაზედ. ეს ხელ-მეორეთ დუნდობლობის განცხადებაა ნაციონალური კრებისგან მარშალისადმი. მკ მამონის თხოულობდა, რომ ამ შეიდი წლის განაგელობაში, როდესაც ის რესპუბლიკის პრეზიდენტათ უნდა იქნეს, პალატას კანონები გამოეცა, რომ ამით პრეზიდენტისთვის გაუადვილებინათ ქვეყნის მართვა. მაგრამ ეხლანაც კრება უ. რს ჰყოფს ამახედ, მაშასამე მკ მამონის პრეზიდენტობაზედაც.

ამის შემდეგ შესაძლებელია მხოლოდ ერთი გადაწყვეტილება: დათხოვნა ნაციონალური კრებისა და ხელახალი კრებას ყრადებუტატთ აღსარჩევად.

ჭურტუ-სისის სამინისტრო მთლად ერთიანად გამოვიდა სამსახურისაგან და ის აშბავი, რომ წინანდელ ნამინისტროს უ. ბროლის მიანდო პრეზიდენტმა კაბინეტის შედგენა, სიცრუეე გამოადგა. მხლა ეტყობილობთ, რომ უმთავრესს მინისტრებად მკ მამონს დაუნიშნავს შებო-ლატური და მტიე ბოდე. მრჩევე ესენი ორღენის გერარის მომხრეთ ირიცხებიან პალატაში. მაგრამ ბოდე კი ამ ბოლოს დროს პიზიმი პერის რესპუბლიკისაკენ იბრუნება პარს.

ამისთანა კაცის აღრჩევა მინისტრებად ცნატათი ამტკიცებს უ. მარშალის შესუსტებას.

ლეგტიმისტი ჭრანლიე ისე გაეცეცხლებია მარშალი მკ-მამონის ვებისტოლეს ნაციონალურ კრებისადმი, რომ ის რესპუბლიკის პრეზიდენტის სამართალში მიცემის მოთხოვნას აპირებდა. მაგრამ ეს განზრახვა ჯერ ჯერობით დაუთვია თავის მეგობრების თხოვნით.

ზაზეთა „ჭიგარო“ ორის კვირის ვადით აღკრძალა მართებლობამ იმ წერილისთვის, სადაც ჭიგაროს თანამშრომელი სენ-შენურჩევა მარშალს მკ-მამონს, რომ ერთიმეორე დეკემბერი მოეხდინა ხელ-ხლო. ე. ი. სახელმწიფო ცელილება. 2 დეკემბერს, როგორც უნდა ახსოვდეს მკითხველს, ნაპოლეონმა სალდათების თოფის ღუმელით გამორეკა ხალხის წარმომადგენლები ნაციონალური კრებიდან.

რუერი, ნაპოლეონის პირველი ნამინისტრალი ანუ ეაცე იმპერატორი, როგორც უწოდებდნენ ამ კაცს იმპერიის დროს, დღეს იმედია სამართალში რომ მიეცეს. რუერს უმტკიცდება, რომ ის ყოფილა კანონისაგან აკრძალულ საზოგადოებაში, და როდესაც ამას წინეთ მოსთხოვეს მას ნაციონალურ კრებაში პასუხი ამ საგანზედ, რუერმა პატროსანი (?) სიტყვით განუცხადა თავის აშხანაგებს, რომ მან ამ საქმის სრულიად არა იცის რა!

მხლა უკიდურესი პარტიები, მარცხენა და მარჯვენა მხარე, ერთად მოქმედებენ. მრჩევე გაცხარებული მტერია მმართველობისა, რესპუბლიკელები—ადრიდგან ღდა მონარხიელები—იმის შემდეგ, როდესაც დარწმუნდნენ, რომ მკ მამონი მათ პლანებს არ ეხმარება.

ზერმანის კანცლერი, თეადი ბისმარკი, ამს წინეთ დაჭრა ხელში ტამბახის ტყვიით ერთმა პრუსიელმა მუშამ ქულმანმა. ამბობენ, რომ ბისმარკი ამ ქამად თითქმის განთავი უფულდა ჭრილობისაგან. ამ საქმემ საყოველთაო ყურადღება აღძრა მეროპაში, მაგრამ არც ერთს პარტიულ გაზეთს არ გამოუცხადებია ამ საგანზედ არც მხიარულება, არც წყენა.

ზაზეთის „კავკასის“ უკანასკნელს ნომერში დაბეჭდილია შემდეგი ტელეგრაფი. „ნაციონალურმა კრებამ 374 ხმის უმრავლესობით 333 ხმის წინააღმდეგ უარ-ჰყო წინადადება რესპუბლიკის სამუდამოდ დამყარებაზედ და 637 ხმის უმრავლესობით 33 ხმის წინააღმდეგ—წინ-დადება რესპუბლიკის პრეზიდენტის უფლების ორგანიზაციასზედ.

განცხადება

თფილისის ქალაქის გამგეობა აცხადებს ამით, რომ ამ ივლისის თვის 30-ს მოხდება გამგეობაში ეჭრობა და წესისაგან სამ დღეს იქით ხელ-მეორედ ეაჭრობა, რომელზედაც იჯარით უნდა გაიცეს შესაბამელ ცხენებზედ ასაღები გარდასახდა სამის წლის ვადით.

თავი II

ბანკის მოქმედება.

§ 5. ბანკს შეუძლიან სესხის გაცემა მხოლოდ სახნავ-სათესის, სათიბისა და საბალახო მიწების, ვენახისა და ხილნარი ბაღების და ქალაქში მდებარე უძრავი ქონების გირაოში, თუ რომ ეს ქონებანი სესხის ამღების სრულს საკუთრებას შეადგენენ.

შენიშვნა. ბირაოდ მისაღები ქალაქის შენობანი, როგორც ხისა, აგრეთვე ქვით-კირის, ცეცხლისაგან უზრუნველ-ყოფილი უნდა იქნენ, იმ კანონების თანახმად, რომელნიც ამ წესდების III თავში შეტანილი არიან.

§ 6. სესხი მხოლოდ იმისთანა ქონების გირაოში მიეცემა, რომელიც თავისუფალია ყოველ-გვარის ვალისაგან, ან და იმ პირობით, რომ მისი აქედან დანიშნულის სესხისაგან ეს ვალები გარდახდნილ იქნენ, ან რომ შემდეგ ყოველთვის უპირატესობითი უფლება ჰქონდეს ბანკს, რომ მისგან გირაოთ მიღებულს ქონებას სესხი აზღვევინოს.

შენიშვნა. თუ რა წესით უნდა გარდახდნილ იქნეს, ან ბანკში გადმოტანილ სახელმწიფო საკრედიტო დაწესებულებათაგან აღებული ვალები, ეს ბანკის ზედამხედველის კომიტეტისა და ფინანსთ სამინისტროს შეთანხმებით განისაზღვრება.

§ 7. სესხი გაიცემა: ა) გრძელ ვადიანი და ბ) მოკლე ვადიანი. ეს ორ გვარი სესხი ერთად არ უნდა ირიცხებოდეს ერთსა და იმავე ქონებაზედ.

§ 8. სესხი შეიძლება გაიცეს იმ ზომით, რომ სახნავ-სათესის, სათიბის და საბალახო მიწებში გაცემული დანაფასის ორმოცდაათ ნაასლზედ მეტი არ იყოს, ვენახისა და ხილნარის ბაღებში გაცემულმა დანაფასის ორმოც ნაასლს არ უნდა გადაამეტოს, და ქალაქში მდებარე უძრავ ქონებაში გაცემულმა დანაფასის სამოც ნაასლს.

§ 9. სესხი გაიცემა ასახობით, მხოლოდ იმ ქონების გირაოში, რომლისაგანაც მუდამი შემოსავალია და რომლისაც დანაფასი ორას მანეთზედ ნაკლები არ არის.

§ 10. საერთო მფლობელობაში მყოფი ადგილ-მამული, თუ მთელად და ყველა მებატონეების თანხმობით არა, ისე არ მიიღება გირაოთ.

§ 11. მისაც მიწის გირაოთი სესხის აღება სურს, იმან უნდა წარადგინოს ბანკში: 1) ჯეროვანი მოწამობა, რომ გამოული სესხის ამღებს ეკუთვნის და არის თუ არა ამ გამოულზედ რაიმე აღკრძალულება, საზღვევა-გარი, ცილება, ძიება და სხე; 2) პლანი, თუ კი აქვს მებატონეს, და 3) დაწვლილებით შედგენილი დაფასებითი აღწერილობა მამულისა. ვისაც ქალაქში მყოფი შენობის გირაოთი სესხის აღება სურს, იმან ხსენებულ საბუთებს გარდა უნდა წარმოადგინოს უზრუნველ-ყოფის პოლისი ანუ ფურცელი, რომელიც ბანკში უნდა იყოს შენახული.

§ 12. ჰონებაში სესხის მიცემის დროს ბანკის გამგეობა მოახდენს განკარგულებას, რომ დაგირავებულს მამულს აღკრძალვა დაედევას, იმ რიგით, რომელიც ნაჩვენებია ქანონთ ძრების X ტომში, II ნაწ., 3 წიგ., 1 განყოფილებაში.

§ 13. თუ ადგილ-მამულში რაიმე შენობა არის, რომლისგამოც ადგილ-მამულის გირაოთ მიღების დროს მიწას ფასი მოემიტა, ეს შენობები ვალის სრულიად გარდახდამდის ყოველწლივ ცეცხლისაგან უზრუნ-

ველ-ყოფილი უნდა იქნენ სესხის ამღების ხარჯით და თუ ვინცოდაც ცეცხლი გაუჩნდა და დაიწვა, რომ მაშინ უზრუნველ მყოფელი საზოგადოებისაგან მისაღები სასყიდლო პირდაპირ ბანკს გარდაეცეს, პოლისი ბანკის სახელზედ უნდა იყოს აღებული და იმის გამგეობაში უნდა ინახებოდეს. მიღებულს უზრუნველ-ყოფის სასყიდლისაგან ბანკი დაიჭერს ხვედრს სესხის ნაწილს. მაგრამ თუ სესხის ამღები წარმოადგენს გარანტიას, რომ უზრუნველ-ყოფილი სასყიდელი მოიხმარება დამწვარი შენობების გასახლებლად და, თუ ბანკს გამგეობისაგან წარდგინებით, ზედამხედველი კომიტეტი ამ გარანტიას საკმაოდ ჰპაუბებს, გამგეობას შეუძლიან ეს სასყიდელი უკლებლად შენობის პატრონს ჩააბაროს.

§ 14. თუ სესხის ამღებმა თავის ვადაზედ არ გარდახდა შესატანად დაწესებული სესხის ნაწილი (§§ 29, 30, 36), ბანკის გამგეობა აღროებს მას ორ თვეს იმ პირობით, რომ თითოეულ ვადაზედ შეუტანელს ფულში თვეობით თითო ნაასალი სარგებელი აძლიოს და ამ შემთხვევაში ყოველივე თვის ნაწილი სრულ თვედ უნდა ჩათვალოს.

§ 15. თუ ნაღროების ორის თვის განმავლობაში გარდუხდელი ვალის ნაწილი არ შეიტანება, მაშინ ბანკის გამგეობა გარდახდის დამგვიანებელის ხარჯით აცხადებს „სამმართებლო მოამბეში“ და გაზეთს „ტაქსიში“ და ერთს ღრუჯამოშვებით ქართულს გამოცემათაგანში, დაგირავებულის ქონების გასასყიდად დანიშნავს. მაგრამ სავაჭრო დღის განუხსნდვრელად, და ამასთანავე მოახდენს განკარგულებას, რომ ქონების დაფასებითი აღწერილობა შემოწმონ მეპატრონის ან იმის ექილის თან დასწრებით, ან თუ ისინი არ არიან, მსჯულთბოქულის და ან პოლიციის მოხელის თანდასწრებით.

§ 16. მქვს კვირას იქით ნაღროების ორის თვის შემდეგ და სავაჭრო დღემდის ერთის თვის წინათ, და არა ამაზედ გვიან, სამჯერ უნდა დაიბეჭდოს იმავე გაზეთებში განცხადება სავაჭრო დღის და იმ ცნობების მაჩვენებელი, რომელთაც ქანონთ-ძრების (1857 წ. გამოც.), X ტომის II ნაწილის 2089 მუხლი მოითხოვს.

§ 17. სესხის ამღებს ნება აქვს შეიტანოს სავაჭრო დღემდის დროზედ გარდაუხდელი ვალი, ვადაზედ გარდაცოლებისათვის ხვედრი სარგებლობით და ქონების გასასყიდად დანიშნავზედ დანახარჯითურთ და ამითი გადაარჩინოს თავისი ქონება გაყიდვას.

§ 18. ბანკში დაგირავებულის ქონების გასასყიდი ვაჭრობა მოხდება, საცა გამგეობა ამჯობინებს, ან თვითონ ბანკის გამგეობაში, ან იმ სახაზინო დაწესებულებაში, საც ვისკანონისაგან ნებადართულია; ამ უკანასკნელს შემთხვევაში ვაჭრობა უნდა მოხდეს ბანკის ექილის მონაწილეობით.

§ 19. ვაჭრობა დაიწყება იმ ფულითგან, რაც დაგირავებულს ქონებას ბანკის სესხისაგან ვალად ადევს, დაგვიანებული სახაზინო, საერო და საქალაქო გარდასახადითურთ და ამას გარდა იმ ფულითურთ, რომელიც ბანკს ქონების გასასყიდად დანიშნისათვის დაუხარჯავს.

§ 20. ვაჭრობა იცნობება შესრულებულად, თუ რომ მოეპოვებინა შემოძლეული ფასი წინა მუხლში მოხსენებულს ვალსა და ხარჯს ისტუმრებს. რაც ამაზედ მეტი აღიება, ბანკის გამგეობა გააგზავნის ჯეროვანს სახაზინო დაწესებულებაში კუთვნილებსამებრ გარდასაცემად.

§ 21. მასყიდვის შესრულების შემდეგ ბანკის გამგეობა აცნობებს ჯეროვანს დაწესებულებას, რომ იმან მასყიდველს შეძენილს ქონებაზედ მასყიდობის წერილი მისცეს.

§ 22. თუ რომ პირველი ვაჭრობა არ მოხერხდა, დაინიშნება ხელმოკრეთ უკანასკნელი ვაჭრობა ორ კვირას იქით.

თუ რომ ამ მეორეს უკანასკნელს ვაჭრობაზედ არაიქნა არ შეაძლებს იმდენს ფასს, რომ ვალს გარდა რაც ბანკს ერგება იმასა და სახაზინო, საერო და საქალაქო დაგვიანებულს გარდასახდს უდრიდეს, მაშინ გირაო ქონება ბანკის სრულ კუთვნილებაში გადადის, რომელიც ვალდებულია, რომ ნახევარის წლის განმავლობაში გაჰყიდოს ეს ქონება თავის ვალის საზღვევრად ან ვაჭრობის დანიშნით, ან სხვებრ გასაღებით.

ბანკის საკუთრებად გამხდარს ქონებას, მართავს და ჰყიდის გამგეობა, იმ სახელმძღვანო წესის თანახმად, რომელიც საზოგადო კრებისაგან დამტკიცებულია.

§ 23. სესხის ნაწილი, რომელსაც გირაოს გაყიდვით აღებული ფული ვერ აუყავს უნდა შეიყოს ჯერ შემონახულის თავისისაგან და თუ ეს არ იქმარებს — ბანკის დასაფუძნებლის თავისისაგან.

§ 24. როდესაც ბანკი სესხის ამღებს დროზედ შეუტანელს ვალს აზღვევინებს, სახაზინო დაწესებულებანი და მოხელე პირნი ვალდებული არიან, დაკმაყოფილონ დაუყოვნებლივ, დაწესებულის რიგით, ბანკის გამგეობის ყოველივე კანონიერი მოთხოვნით.

§ 25. როცა ბანკში დაგირავებული ქონება სახალხოდ ისყიდება ხაზინის ან კერძო პირთა საზღვევრად, ბანკის ვალი საკონკურსო ქონების ნაწილში არ შედის და დაკმაყოფილდება, ხვედრის საზღაურით, სახაზინო და კერძობითის ვალების უმაღლეს ხელმწიფო საკრედიტო დაწესებულებათა ვალს გარდა, სახაზინო, საერო და საქალაქო გარდასახდს გარდა და ქონების ვაჭრობაზედ დანახარჯს ფულს გარდა.

ამ გვარ ქონების გასყიდვაზედ ბანკის ექილი დაეწერება.

§ 26. მინც ბანკიდან ქონების გირაოთი ფულს აიღებს, ამ წესდების ყველა კანონებს ემორჩილება.

შენიშვნა. დადგინებანი, რომელნიც გამოხატული არიან § 5-დან § 26-დის უკანასკნელითურთ, თანასწორად შეეხებიან, როგორც გრძელ-ვადიანს, ისე მოკლე-ვადიანს სესხს, მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ თუ, ვინცოდაც, მოკლე-ვადიანის სესხის ამღებმა დროზედ ვალი არ გარდახდა, ბანკს უფლება აქვს, რომ სესხის ამღების თანხმობით, ვაჭრობა დანიშნოს თავდაპირველ იმ ნაპირახულებების გასასყიდად, რომელიც მას ხელად აქვს; და თუ ამის გაყიდვით აღებული ფული საკმაო არ იქნება მრთელი ვალის გასასტუმრებლად, მაშინ ბანკი დაგირავებულს უძრავს ქონებას აზღვევინებს.

ბ. გრძელ-ვადიანი სესხი.

§ 27. გრძელ-ვადიანი სესხი მიეცემა: 1) სახნავ-სათესის, სათიბისა და საბალახო მიწების გირაოში ორმოცდათოთხმეტ ნახევარის წლის ვადით და 2) ქალაქში მდებარე უძრავის ქონების გირაოში თვრამეტის წლისა და შეიძის თვის ვადით.

§ 28. გრძელ-ვადიან სესხად ბანკი აძლევს გირაოს-ფურცლებს დასახელებულ ფასად. მაგრამ იმან შეუძლიან, რომ სესხის

ძალითა შმალღესის ბრძანებისა 7 მაისი-დგან 1872 წ., რათა აღსრულებულ იქნეს სახელმწიფო რჩევის სახელმწიფო ეკონომიის დეპარტამენტში გარდაწვეტილი აზრი, მთილისის აზნაურობის საადგილ-მამული ბანკის დაწესებაზედ. შინანსთ მინისტრმა დაამტკიცა ამ წლის 28 მაისს ხსენებულის ბანკის წესდება.

ნამდვილად დაწერილია: „გამტკიცება“. ხელმოწერილია: შინანსთ მინისტრი რეიტერნი 28 მაისს 1874 წელს.

წეს-დება

თვილისის აზნაურობის საადგილ-მამული ბანკისა

თავი I

ბანკის წყობილება და თავნი.

§ 1. მთილისის აზნაურობის საადგილ-მამული ბანკი ფუნდება სესხის გასაცემად მთილისის გუბერნიის მიღებარე უძრავი საკუთრების გირაოში.

შენიშვნა 1-ლი. ამ ბანკს აფუნდებენ მთილისის გუბერნიის თავდა-აზნაურები: 1) ვისაც შეტანილი აქვს ბანკის დასაფუნდებლის თავისი შესადგენად განსაზღვრული წილი გლეხთა პირადან თავისუფლებისათვის შმალღესად ნაბოძევის სასყიდლისაგან; 2) მისაც შეუტანია ან უნდა შეიტანოს ბანკის დასაფუნდებლის თავისი შესადგენი ხვედრი ფული, იმ პროტოკოლის თანახმად, რომელიც გუბერნიის თავდა-აზნაურების საგანგებო კრებამ შეადგინა 29 ნოემბერს 1872 წელს, და 3) ის მთილისის გუბერნიის თავდა-აზნაურები, ვისაც გლეხთა პირადან თავისუფლებისათვის სასყიდლო არ მიუღია, მაგრამ ბანკის დასაფუნდებლის თავისი შესადგენად შეიტანს ფულს იმ ზომით, რომელიც განსაზღვრული იქნება 82 მუხლის 12 ქდის თანახმად.

შენიშვნა 2-რე. ბანკს არაერთგვაროვანსაკუთრებითი უფლება და უპირატესობა არ აქვს მიცემული.

§ 2. ბანკის დასაფუნდებელი (საუნჯე) თავნი შესდგება: ა) ოთხმოციათისი მანეთისაგან, რომელიც შეტანილია თავდა-აზნაურებისაგან და შენახულია ადგილობრივს ხაზინაში; ბ) ას სამოცი ათასი მანეთისაგან რომელიც შმალღესად ნაბოძევი მთილისის აზნაურობის საადგილ-მამული ბანკის დასაფუნდებლად, და გ) იმ ფულისაგან, რაც შეტანილია, ან შესატანი მთილისის აზნაურობის მხრით, იმ პროტოკოლის ძალით, რომელიც გუბერნიის აზნაურობის საგანგებო კრებამ შეადგინა 29 ნოემბერს 1872 წელს.

§ 3. ბანკი იწყებს თავის მოქმედებას იმან შემდეგ, როდესაც 64 მუხლის თანახმად არჩეულის გამგეობის განკარგულებაში გარდაიცემა 2 მუხლის ა და ბ ქდებში მოხსენებული ფული.

§ 4. იმ ფულის ჩაბარებაში, რომელიც შეტანილია ბანკის დასაფუნდებლისა და შემონახულის თავისი შესადგენად, ბანკის გამგეობამ უნდა მიიტყოს თავად აზნაურებს ცალ-ცალკე სახელდობრივი კვიტანციები.

შენიშვნა. როდესაც ამ მუხლში მოხსენებული კვიტანციები ერთის მებატონისაგან მეორის ხელში გადადის, ბანკის გამგეობას დროზედ უნდა შეატყობინონ, რომ მან თავის დაეთრებში ჯერისებრ ჩასწეროს.

ამდგომარეობით, მიინდოს თვითონ მი- ცემულის ფურცლების გასაღება და აიღოს...

მგ. 29. მრგვალ-ვალიანის სესხის ამღები ვა- ლის სამ ნასალ ნამთავს და ამასგარდა...

მგ. 30. სესხის გადასახდელად ამღები ვა- ლის ერთი მერვედი ნასალი და 18 წლის...

რაც დაფასების წარმობაზედ და გირაოს ფურცლების მომზადებაზედ დახარ- ჯულია...

მგ. 31. ამ წესდების მგ. 29 და 30-ში და- წესებული მისაცემი ფულები უნდა შეიტა- ნონ...

მგ. 32. სესხის ამღებლებს ყოველთვის შე- უძლიანთ, დაწესებულის რიგით და ზომით...

მრგვალ, გირაოს ფურცლების დასახელებულ ფასად შეტანილია. მგ. 33. კონების გადაგირავება და გრძელ...

ვ. მოკლე ვადიანი სესხის. მგ. 34. მოკლე ვადიანი სესხი შეიძლება გაიცეს...

სესხის გარდახდა, რომელიც ამ საფუძ- ვლით ვენახისა და ხილნარი ბაღების გირაო...

მგ. 35. მოკლე-ვადიანი სესხი გაიცემა ნა- დელი ფულით: 1) ყველა ფულისაგან, რაც კი...

მგ. 36 მოკლე-ვადიანის სესხის სარგებლის ზომა და თავნის დამბურების პროცენტი უნდა დაწესდეს...

მგ. 37. მოკლე-ვადიანის სესხისათვის დანი- შნული ფული უნდა განაწილდეს მთელი- სის გუბერნიის უფლებებს შორის...

მგ. 38. შირატისობითი უფლება მოკლე- ვადიანის სესხის მღებაზედ ეკუთვნის: 1-ად) თავად-აზნაურებს...

მგ. 39. მოკლე-ვადიანი სესხის განაწილების თვითონ უნდა განაწილდეს მთელი- სის გუბერნიის უფლებებს შორის...

(შემდეგი იქნება.)

თვილის საგვარჯიშო ბანკი.

თვილის საგვარჯიშო ბანკის სამმართველო აცხადებს საყოველთაო საცნობარ, რომ ბანკი 1 ივლისიდან...

- იღებ: 1. სესხზედ იმ სარგებლიან ქალაქებში, ა) რომელთაც სახელწოდება ბანკში იღებენ: მქსი თვით 7%

- 2.) სპეციალურს ხელად მზარებელ ფულში: ა.) სარგებლიანი ქალაქებში: უსრუტელად უფლის . . . 7% ბ.) შექსილებით უსრუტელად უფლის . . . 7 1/2%

- ნაფიცო ეიქილის თანა-შემწე მასილი მი- ორგის ძე მანაბელი კისრულობს კავკასიე- ლი საქმეების ეიქილობას...

მალაქა მთილისში მართანოვის წიგნების მალ-ზაში ისყიდა მცენარეთა ლამისიონი.

მალაქა მთილისში მართანოვის წიგნების მალ-ზაში ისყიდა მცენარეთა ლამისიონი.

მალაქა მთილისში მართანოვის წიგნების მალ-ზაში ისყიდა მცენარეთა ლამისიონი.

მალაქა მთილისში მართანოვის წიგნების მალ-ზაში ისყიდა მცენარეთა ლამისიონი.

Table with 4 main columns: რაზმა, დილა, საღამო, and other financial details. Includes sub-tables for 'სახარისო განცხადებანი' and 'შედეგები'.